

REGISTERBLAD**Område av riksintresse för naturvård i Östergötlands län****Områdesnummer:** NRO 050 109**Områdesnamn:** Svartåns mader**Kommun:** Mjölby**Areal:** 85 ha**Registrerat av:** Ewa Rydmark**Datum för registrering:** 2008-09-02**Kartblad:****Naturgeografisk region:****Kust/havsregion:****Regionindelning för sjöar och vattendrag:****Agrara kulturlandskapsregioner:****Landskapsform:****Riksvärde**

Naturbetesmark	Flora	
Äng	Flora	

Värdeområde:

Svartån med dess vidsträckta, till stor del betade mader vid Hulterstad utgör en värdefull häcknings-, rast- och övervintringslokal för ett flertal fågelarter. Strandängarna hyser en rik, typisk flora. Området har få motsvarigheter i Östergötland och ingår i Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Det är utsett till riksintresse för naturvärden p.g.a. sin flora.

Huvudkriterier:**Förutsättningar för bevarande:**

Fortsatt hävd krävs. Igenväxande delar bör röjas och hävden intensifieras. Ingrepp som invallning, dikning och utfyllnad får inte ske.

Säkerställande:

Området ingår i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet: 86-106.

Området ingår också i Östergötlands läns bevarandeplan för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövården nr: 105.

Områdets huvuddrag:

I en flack sänka i det åkerdominerade landskapet söder om Mjölby slingrar sig Svartån sakta fram. På sedimenten kring ån ligger vidsträckta, mestadels betade mader som undgått att dikas ut. Dessa sträcker sig från kommungränsen vid Hulterstad/Bleckenstad och norrut till Västra Eldslösa. Söder om Hulterstad omges ån på båda sidor av betade mader.

Längs västra sidan står björk och al. Vegetationen karaktäriseras av lågstarräng, tuvtätel och pors. Blåtätel, ängsull, hirsstarr, ängsruta och frossört är vanliga arter. Denna sida är svagt betad och igenvuxen. Östra sidan hyser liknande vegetation, med arter som älggräs, slätterblomma, videört, ängsull, gul svärdsilja, myntor, blåtätel, fackelblomster, kärstistel och kärrsilja. Här är dock öppnare och mer välbetat. Norr om Hulterstad utgörs västra stranden av betade starr- och tuvtätelängar, exempelvis högstarräng och lågstarräng. Denna del av maderna är den fågelrikaste.

Söder om Stora Gunnarp finns små kullar med torrängsflora, t.ex. darrgräs, brudbröd, rödklint, axveronika, backklöver och solvända. En örtrik hassellund med gamla hasselbuketter ingår i betet. Där finns mycket död ved. Också vid Stora Gunnarp hittar man betade mader, dominerade av gräs och älggräs. En kortare sträcka är igenvuxen med al och vide. Ostsidans strandzon är smal från Hulterstad upp till Stora Gunnarp. Vid Sörby längst i norr finns bredare strandängar, som dock numera är obetade och under igenväxning, på västsidan av ån. Delvis växer träd ända ner till ån. På ostsidan, söder om Västra Eldslösa, betas maderna i skiftande utsträckning.

Svartådalen utgör häcknings- och rastlokal för ett flertal fågelarter. Till madernas häckfågelfauna hör bl.a. enkelbeckasin, gulärta, ängspiplärka, buskskvätta, tofsvipa, sånglärka och sävsparv. Höst och vår rastar svanar, änder och gäss. Om ån är öppen vintertid rastar och övervintrar sångsvan i stora flockar. Fem arter av fladdermöss har påträffats vid Hulterstad: vattenfladdermus, gråskimlig fladdermus, långörad fladdermus, nordisk fladdermus och stor fladdermus. Dessa är troligtvis beroende både av åmiljöns insektsrikedom och gårdsmiljöns gamla träd och byggnader.

Anmärkningar: Ingår i naturvårdsprogram (klass 1).

Referenser:

Länsstyrelsen i Östergötlands län, 1994: Bevarandeplan för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövården. Länsstyrelsen 1994:2. Linköping.
 Naturvårdsverket, 1996: Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm.
 Mjölby kommun, 2001. Naturvårdsprogram för Mjölby kommun.